Snart dags för 51:a spelmansstämman

MARKARYD I ett halvt århundrade har det anordnats spelmansstämmor i Markaryd.

Efter fjolårets 50-årsjubileum är det snart dags för arrangemanget att stiga in i nästa halvsekel.

Lördagen den 19 oktober är datum för den 51:a spelmansstämman.

Första spelmansstämman i Markaryd hölls 1966. Och därefter har arrangemanget löpt vidare i samman spår med ett par års uppehåll.

Men historien om bygdens spelmän går betydligt längre tillbaka i tiden än så. Spelmanstraditionen är väl dokumenterad av Jeanett Walerholt Rousu, Markaryds enda riksspelman och numera ingift dalkulla.

Många gånger förr har hon tillsammans med sin make Peter Rousu varit på plats vid spelmansstämmorna i hembygden. I år är hennes närvaro dock osäker. Hon har ännu inte bestämt sig.

- Jag jobbar på det, hälsar hon.

En Thiger på scenen

Programmet följer tidigare mönster med en pedagogisk inledning på lördagsförmiddagen med kurser i spel och dans.

En återkommande programpunkt är en konsert med någon välkänd spelman på scenen. Denna gång är det Mats Thiger, riksspelman från Aneby, som med sin fiol ska servera musik i folkton.

Thiger har i repertoaren både egna och andras låtar och har flera skivinspelningar bakom sig.

Sällsynt instrument

Men allra först på Kulturhusets scen framträder en grupp musikanter från Hallaryd med spelledaren Vidar Lundbäck i spetsen. Gruppen kallar sig Psalmodikonisterna och trakterar de kanske enklaste av alla instrument - psalmodikon. Det består av en avlång trälåda med en enda sträng på instrumentryggen. Ljudet påminner om en blandning av fiol och cello.

Numera är instrumentet sällsynt, men på 1800-talet var det vanligast förekommande av alla instrument i Sverige. Som namnet antyder användes det företrädesvis i kyrkor för att ge stöd åt psalmsången. På den tiden hade många församlingar inte råd att köpa in orglar utan fick nöja.

I samband med en spelmansstämma i Hallaryd 2014 sattes världsrekord i psalmodikonspel med 31 spelmän samtidigt i aktion.

Rekordet slogs i fjol, när Nordiska Psalmodikonförbundet höll årsmöte i Hallaryd. Då spelade samtidigt 42 pasalmodikonister.

Välbekant spelledare

I Kulturhuset spelar också Kulturskolans fiolgrupp, innan Mats Thiger tar scenen i besittning.

Som traditionen bjuder inleds den egentliga stämman sedan med allspel med flertalet församlade spelmän i en stor ensemle på scenen. Och precis som vanligt heter spelledaren Laif Carr, skånsk riksspelman med vardagligt säte som folkmusikproducent hos Musik i Syd.

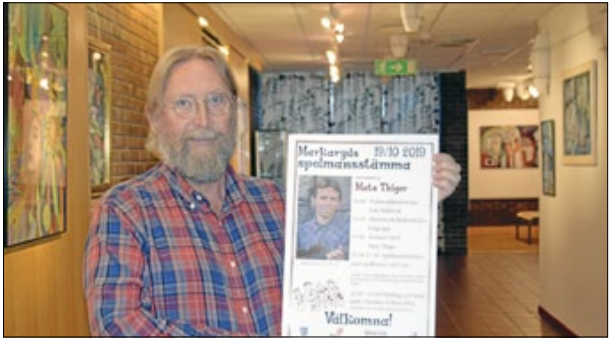

I egenskap av ordförande i Musiksällskapet, Kulturskolans stödförening, är Lars "Lasse på Backen" Nilsson en av arrangörerna till spelmansstämmor i Markaryd.

FOTO: CHRISTER GUSTAFSSON

- Han var medverkat här som spelledare i över 25 år.

Det säger musikprofilen Lars ”Lasse på Backen” Nilsson, som är en av drivkrafterna bakom stämman i sin egenskap av ordförande i Musiksällskapet, Det är Kulturskolans stödförening och tillika en av arrangörerna för spelmansstämman.

De övriga är Markaryds kommun, studieförbundet Bilda samt Musik i Syd.

Efter allspelet i Kulturhuset flyttar stämman till Folkets hus i Timsfors, där det serveras middag. Därefter blir det spontant och improviserat buskspel till till långt in på natten.

Christer Gustafsson
christer.gustafsson@smalanningen.se